

рабіць стаўку на справядлівасць, якая зразумела яму адзінаму» [3, с. 364]. І Камю, і Чорны вельмі добра спазналі крывавае вопыт Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў, каб змірыцца з забойствам чалавека. Гуманістычная канцэпцыя абодвух пісьменнікаў грунтуецца на неабходнасці вызвалення ад абсурду, які набывае ў іх творах канкрэтна-гістарычны змест, г. зн. ад усеагульнага зла, несправядлівасці і бессэнсоўных забойстваў, увасобленых у сімвалічных вобразах чумы, жалезнага звера і вялікага злодзея. Абсурд найперш закрануў душы людзей, іх мараль, таму мастакі слова паспрабавалі ў сваіх творах знайсці маральнае асэнсаванне вечных праблем чалавецтва, імкнуліся паказаць, што трагічная бессэнсоўнасць знешняга свету ў пэўнай ступені залежыць і ад самога чалавека. Змаганне з абсурдам трэба працягваць нават тады, калі цябе чакае немінучае паражэнне. Толькі праз свабодны маральны выбар і карысць дабра героі раманаў «Пошукі будучыні» і «Чума» знаходзяць выхад з абсурднасці жыцця і прыходзяць да разумення «звышіндывідуальных істотнасцей» (В. Ерафееў) усяго чалавецтва. Бунт і імкненне герояў Камю і Чорнага супрацьстаяць складаным абставінам становяцца вынікам іх свабоднага выбару. Праціўленне абсурду, пошукі спосабаў пераадолення неўладкаванасці вялікага свету ў кожным чалавек павінен адстаяць сваё права на жыццё і рэалізаваць сваё «Я», разглядаюцца пісьменнікамі як фундаментальныя кампаненты быцця чалавека.

СПІС ЛІТАРАТУРЫ

1. Локун, В.І. Васіль Быкаў у кантэксце сучаснай літаратуры : манаграфія / В.І. Локун. – Мінск : Тэхнапрынт, 2005. – 228 с.
2. Зарубежная літаратура 20 века: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.М. Толмачев [и др.] ; под общ. ред. В.М. Толмачева. – М. : Академия, 2003. – 640 с.
3. Камю, Альбер. Избранное : сборник / Альбер Камю. – М. : Радуга, 1988. – 464 с.
4. Ерофеев, В.В. Мысли о Камю / В.В. Ерофеев // В лабиринте проклятых вопросов : эссе. – М. : Союз фотохудожников России, 1996. – С. 392–414.
5. Гісторыя беларускай літаратуры ХХ стагоддзя : у 4 т. / НАН Беларусі, Ін-т літаратуры імя Я. Купалы. – Мінск : Беларус. навука, 1999. – Т. 2. – 1999. – 903 с.
6. Рагойша, В. Творы літаратуры ў тэрмінах : дапаможнік / В. Рагойша. – Мінск : БелЭн., 2001. – 384 с.
7. Чорны, Кузьма. Збор твораў : у 6 т. / Кузьма Чорны. – Мінск : Мастацкая літаратура, 1992. – Т. 6. Раманы. Аповесць. – 464 с.
8. Локун, В.І. Вайна і мір Кузьмы Чорнага / В. Локун // Беларуская думка. – 2005. – № 1. – С. 163–168.

В. Савіна S. Liberation from Absurdity: Man and the World in the Novels «Searches for the future» by Kuzma Chorny and «Plague» by Albert Camus

The article gives the comprehension of conceptual and philosophical, moral and ethic searches undertaken by famous writers of the 20th century Kuzma Chorny and Albert Camus, in context of such a complex problem as «man and the world», struggle with «absurdity» as the world evil.

Матэрыял паступіў у рэдакцыю 7.05.2008